

Yleissotatieteellisiä huomioita.

Kirj. kapteeni T. V. Viljanen.

Miten saataisiin sodankäynti vapautetuksi asemasodan jäykkyydestä, miten päästäisiin taas suorittamaan nopeita ratkaisevia liikkeitä, joilla vihollisen tahto voidaan nujertaa tarvitsematta valmistautua pitkäaikaiseen sotaan, jonka kaikille aloille ulottuvat tavattoman raskaat seuraukset ovat nykypolvelle niin ilmeisiä? Nämä kysymykset ovat viimeisten vuosien keskeisimpiä sotatieteellisellä alalla. Mutta niiden suhteen haparoidaan pimeydessä, ei näy selvää tietä, joka johtaisi pois nykyisestä kkk:ien luotisuihkujen ja rajalta rajalle tai merestä mereen ulottuvien rintamien aikaansaamasta sodankäynnin umpikujasta. Vastaavanlaisia tilanteita on ollut ennenkin, niinkuin sotahistoria osoittaa, mainitaksemme vain lineaaritaktiikan ja kabinettsotien ajan. Mutta vaikka helposti ollaan valmiita ihmettelemään 1700-luvun sotilashenkilöiden sokeutta, tuottaa tavattomia vaikeuksia viitoittaa Euroopan suuria viljelyslakeuksia silmälläpitäen tie, joka nykyoloissa johtaa pois samanlaisesta sodankäynnin jäykistymisestä, kuin mikä vallitsi sadan vuoden ajan ennen Napoleonia.

Edellisessä selostuksessa — vuotta 1931 koskevassa — esitettiin kaksi suuntaa, joiden kannattajat katsovat saavansa tulevaisuuden sodat lyhyiksi. Toinen niistä oli englantilaisen kenraali Fullerin edustama koneellistettujen joukkojen käyttö suuressa mittakaavassa ja toinen oli italialaisen kenraali Douhet'n ilmasotadoktriini, jonka mukaan ilmavoimilla voidaan vastustajan sodanhalu nujertaa muutamassa päivässä.

Samaan aikaan kuin edellämainitut henkilöt ja heidän kannattajansa tahtovat osoittaa oman aatesuuntansa tulevaisuuden sodan-

käynnissä ratkaisevaksi, samaan aikaan esiintyy yhä laajenevalta näyttävä mielipide: jalkaväen itsensä on saatava aikaan liikkuva sodankäynti, jalkaväki on varustettava ja organisoitava niin, että se pystyy raivaamaan itselleen tien puolustajan nykyaikaisen Kiinan muurin, kk.pesäkevyöhykkeen, läpi. Erityisesti juuri v. 1932 on tämä mielipide ollut sotilasaikakauslehdistössä vilkkaan pohdinnan kohteena. Jotta saataisiin asiasta jonkinlainen yleiskuva, on kuitenkin palattava ajassa muutama vuosi taaksepäin.

V. 1929 julkaisi sveitsiläinen eversti Sonderegger kirjan: »Infanterieangriff und strategische Operation»¹. Vaikkakaan ei voida sanoa, että nykyään niin yleisesti jalkaväen organisaatioon kiintynyt huomio johtuisi yksinomaan tästä teoksesta, niin on kirjalla joka tapauksessa ollut osuutensa siihen.

Eversti Sonderegger toteaa aluksi, että sodankäynti on joutunut umpikujaan, sotataito madaltunut ja että se johtuu automaattiseiden luotisuihkuista, jotka ovat pysäyttäneet jalkaväen liikkeen. Valtava tykistövalmistelu voi tosin tehdä hyökkäyksen mahdolliseksi, mutta sellaiseen valmisteluun vähän väliä turvautuminen vaatii tavattomat tykki- ja ammusmäärät, vaatii pitkäaikaiset hyökkäysvalmistelut ja tekee operaatiot sen vuoksi niin hitaiksi, ettei voi edes puhua sanan varsinaisessa mielessä liikuntasodasta. Panssarivoimat, s. o. hyökkäysvaunut tai koneellistetut joukot, eivät voi koskaan muodostua lukumäärältään niin vahvoiksi, että ne pystyisivät tekemään mahdolliseksi niihin perustuvan jalkaväkihyökkäyksen edes nykyaikaisten pitkien rintamien suurimmalla osalla yht'aikaa ja siten siis antamaan johdolle vapaat kädet hyökkäyskohdan valinnassa ilman suuria uudestaan-ryhmyksiä. Sitäpaitsi on vain ajan kysymys, milloin hyökkäysvaunujen torjunta-aseet tekevät mahdottomiksi sellaiset hyökkäykset, joissa menestys riippuu pääasiallisesti panssarivaunuista. Umpikujasta pääsy edellyttää jalkaväen taisteluvälineiden ja taistelutavan edelleenkäyttämistä!

Eversti Sondereggerin mukaan on jalkaväki saatavissa omin voimin hyökkäyskykyiseksi asettamalla etulinjaan sellaisia aseita, jotka pystyvät tuhoamaan vihollisen kk.pesäkkeet. Siihen eivät

¹ Kustantaja Huber & C:o., Frauenfeld.

pk:t kykene. Ne ovat liian raskaita ja niiden tuli on liian epätarkka. Kaksi automaattikivääriä, jotka kumpikin painavat n. 4 kg ja jotka voivat ampua minuutissa n. 100 tähdättyä laukausta, pystyy ampumaan miltei yhtä nopeasti kuin yksi pk., mutta niiden tuli on paljon tarkempaa. Pk:t on siis etulinjassa korvattava yksityisillä automaattikivääreillä. Näitä on tuettava taempaa. Sen suorittavat pk:t, mikäli mahdollista, yliammuntaan soveltuvilta paikoilta. Sitä varten on kukin pk. varustettava kevyellä jalustalla, joka takaa, ettei suihku käy vaaralliseksi omille, edessä oleville automaattikiväärimiehille. Aina ei ole mahdollista suorittaa pk:eillä yliammuntaa. Sen vuoksi on aikaansaattava ase, joka pystyy maastosuhteista riippumatta tukemaan automaattikiväärimiehiä ja tuhoamaan selvillä saadut vihollisen kk:t. Sellainen ase on oleva jalkaväen kevyt mörssäri.¹ Sen pitää voida seurata etulinjan automaattikiväärimiehiä kaikkialla maastossa aivan lähellä heidän takanaan, jotta se olisi täysin selvillä etulinjan tarpeista ja voisi tukea tätä ilman että yhteysvaikeudet ovat yhtä suuria, kuin ne nykyisin tavallisesti ovat jalkaväen tuliportaan ja tulikannan tai tykistön tulenjohtajan välillä taistelujen nopeasti vaihtelevissa pikkutilanteissa. Sen pitää voida ampua ainakin käsikranaatin kokoisia ammuksia. Jos lasketaan, että tällainen kevyt mörssäri seuraisi etulinjaa (s. o. automaattikivääreitä) avomaastossa 100—200 m:n etäisyydellä ja halutaan, että sen on voitava ampua 300—400 m oman etulinjan eteen, niin aseelta on vaadittava riittävä tarkkuus ainakin 500 m:n päähän. Jotta tämä ase voisi seurata lähellä etulinjaa, on sen painon oltava niin pieni, että yksi mies jaksaa hyvin kantaa pitkiäkin matkoja sekä asetta että jotakin määrää ammuksia. Näihin asti on tähän jossakin määrin verrattavissa oleva kaarituli saatu aikaan vain käsikranaateilla aivan lyhyille etäisyyksille tai kivääriskranaateilla vähän kauemmas. Viimeksimainittujen tarkkuus on kuitenkin ollut hyvin huono. Jalkaväen kevyen mörssäriin pitäisi painaa kaiken kaikkiaan 5—6 kg ja sen ammuksien 800—900 gr. Tällaisen aseiden konstruoiminen ei ole vaikea.

¹ Epäilemättä kranaatinheitinjä olisi parempi nimitys, mutta koska tämä nimitys voisi aiheuttaa aseiden sekoittamista esim. Stokes-kranaatin ja koska alkuperäisessä tekstissä siitä käytetään nimitystä »Kleinmörser», niin sanottakoon asetta tässä kirjoituksessa jalkaväen kevyeksi mörssäriksi.

Millaiselta näyttäisi silloin komppania? Tähän eversti Sonderegger vastaa esittäen seuraavan kuvan:

- kompp:n päällikkö ja toimitushenkilökunta;
- kolme joukkuetta à —
 - joukkueen johtaja ja muutama taistelulähetä,
 - 3 automaattikivääriryhmää à johtaja + 3 automaattikivääriä à 3 miestä (1 ampuja + 2 patr. kantajaa);
 - mörssäriyhmä: johtaja + 3 kevyttä mörssäriä à 5 miestä (1 ampuja + 4 ammustenkantajaa);
 - pk.joukkue: 9 pk:iä, yhteensä n. 50 miestä.

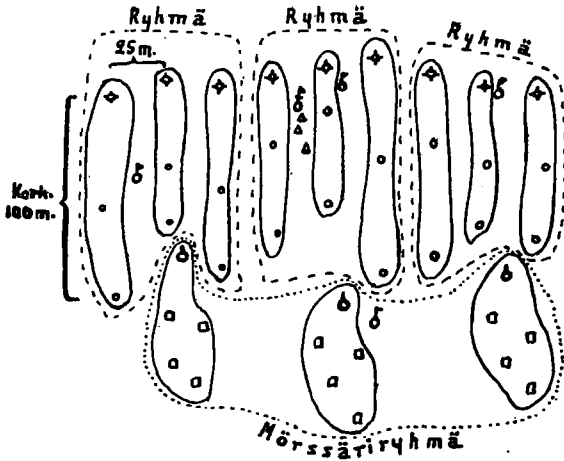
Jotta jalkaväki olisi mahdollisimman riippumaton tykistöstä, mikä seikka antaa sen toiminnalle suuren joustavuuden, pitää pataljoonalla olla välineet, joilla voidaan ainakin osaksi täyttää ne tehtävät, mitkä tähän asti ovat kuuluneet tykistölle. Tämä huomioonottaen pitäisi patl:aan kuulua:

- kolme kiväärikomppaniaa;
- kk.komppania: 12 raskasta kk:iä;
- patl:n krh.komppania: 6 kpl. 80 mm krh:ää, joiden kantomatka on 3 km ja ammuksen paino n. 4 kg, miehistönä 1 + 10;
- patl:n jv.kanuunaptri: 4 kpl. 2 cm:n automaattikanuunaa, jotka painavat korkeintaan 180 kg ja jotka voidaan kantaa osiin hajoitettuina 6—7 miehen kantamuksina. Niiden jalustan pitää olla sellainen, että aseita voidaan käyttää joko ilmatorjuntaan tai maamaaleja vastaan. Miehistönä on oleva 1 + 8.

Eversti Sonderegger katsoo, että esitetyn patl:n normaalin hyökkäysryhmitys olisi sellainen kuin seuraavasta kuvasta selviää.

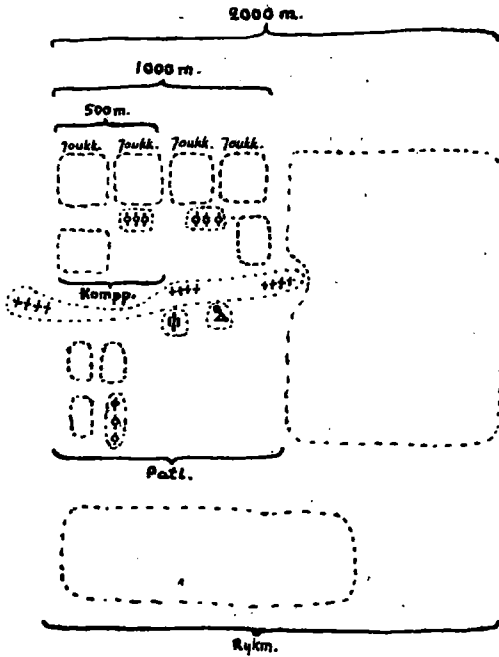
Tällainen organisaatio takaisi sveitsiläisen kirjoittajan mielestä sen, että jalkaväki pystyisi koska tahansa marssirivistöstä ja odottamatta tykistön apua käymään hyökkäykseen, ellei vastassa ole pitkän ajan kuluessa rakennettuja vihollisasemia. Kirjoittaja katsoo edellä esitetyllä tavalla varustetun jalkaväen kykenevän, päinvastoin kuin maailmansodanaikainen tai nykyinenkään jalkaväki, suorittamaan hyökkäykset ilman pitkäaikaista, suurta tykistö määrää vaativaa tulivalmistelua, jonka järjestäminen vie paljon aikaa, tai ilman hyökkäysvaunumassoja, joiden ylläpito on kallis ja joiden massakäytön tarpeellisuus rajoittaa strategista hyökkäysvapautta.

Joukkue hyökkäysryhmityksessä:

- ♂ Joukk. joht.
- ▲ Tst. läh.
- ♂ Ryhmänjoht. (kiv.)
- ♂ " (mörss.)
- ♣ Autom. kiv. amp.
- Patr. kantaja
- ♂ Kev. mörssäri
- " " amm. kantaja

Rykmentti hyökkäysryhmityksessä:

- ⊞⊞⊞ pk. joukk.
- ⊞⊞⊞ kk. kompp.
- ⊞⊞⊞ jv. kan. ptri
- ⊞⊞⊞ krh. kompp.

Mutta jalkaväen pitää, paitsi kyetä pääasiallisesti omin voimin selviämään vastustajastaan, myöskin pystyä liikkumaan nopeasti voidakseen käyttää mahdollista läpimurtoa hyväkseen. Miten tämä saadaan aikaan?

Jalkaväellä pitää olla niin paljon ampumatarvikkeita mukanaan, kuin keskimäärin tarvitaan 1 1/2 kiivaana taistelupäivänä, s. o. kolmen tavallisen taistelupäivän tuliannokset. (Ei ole sekoitettava meikäläiseen tuliannokseen. Vrt. seuraavaa taulukkoa!) Jos lasketaan, kuten ranskalaiset tekevät, että neljää operaatiopäivää kohti tulee keskimäärin yksi taistelupäivä, on joukko silloin varustettu 12 operaatiopäivää varten.

Moottoroidut kuljetusvälineet eivät tule kysymykseen jalkaväen pienehköjen yksikköjen välineinä, koska niiden kulkukelpoisuus toistaiseksi (kirjoitettu v. 1929) on huono, eivätkä ne kuitenkaan taistelukentällä voi liikkua vihollisen jv. kanuunoiden vuoksi.¹ Sen takia sveitsiläisen kirjoittajan mielestä on pakko tyytyä hevoskuljetukseen. Hän tulee tarkkojen laskelmien jälkeen sellaiseen tulokseen, että komppania tarvitsee a. tarvikukuljetukseen seuraavasta taulukosta ilmenevän ajoneuvomäärän:

	Ajon.	Patruunoita	Kranaatteja	Miehistöä	Ups. ja aliups.
Joukkue	9	19,440	582	50	6
Kolme joukkuetta	27	58,320	1,746	150	18
Pk. joukkue (9 pk:ää).....	9	36,000	—	54	4
Toimitusjoukkue, jolla on mukanaan patruunoita 126 miestä varten	4	5,040	—	26	8
Komppania	40	99,360	1,746	230	30

Näistä a. tarvikkeista kuljettaa miehistö osan kantamalla.

Komppanian marssisyvyys tulisi olemaan kirjoittajan mukaan n. 300 m, mutta meikäläisen laskutavan mukaan huomattavasti yli 400 m.

¹ Tätä vastaan on huomautettu, että muualla paitsi Sveitsin alpeilla tai laajoilla suo- ja metsäalueilla pienet Carden-Loyd-tyyppiset panssarivaunut on katsottava paljon edullisemmiksi kuljetusvälineiksi taistelukuormastoa silmälläpitäen, kuin hevosajoneuvot.

Patl:n a.tarvikemäärä ja sen kuljetukseen tarpeelliset ajoneuvot ilmenevät seuraavasta taulukosta:

	Ajon.	A.tarvikkeita
Kolme kompaniaa	120	298080 patr. + 5238 kr.
Kk. kompp.	27	96000 »
Patl:n krh. kompp.	30	1130 kr.
Patl:n jv.kan.ptri	18	6240 kr.
	195	

Pataljoonan marssisyvyys tulisi kirjoittajan mukaan olemaan n. 1 km.¹

Teoksensa loppuosassa eversti Sonderegger tarkastelee yksityiskohtaisesti niitä mahdollisuuksia, mitä hänen ehdottamansa »uusi» jalkaväki tarjoaa, ja hän tulee siihen tulokseen, että uudella organisaatiolla saadaan armeijat kykeneviksi liikkuviin operaatioihin, ja nopeihin, ratkaiseviin iskuihin, saadaan sotataito kohotettua korkeammalle tasolle nykyisestä alennustilastaan.

Eversti Sondereggerin kirja on ilmestynyt jo vuonna 1929. Tahtomatta väittää, kuten sanottu, että tämä teos olisi asiaan ratkaisevasti vaikuttanut, on todettava, että viime aikoina, varsinkin vuosina 1931 ja 1932, on suorastaan miltei kaikissa Euroopan maissa ja Amerikassakin pohdittu juuri samaa kysymystä, mitä eversti Sonderegger käsittelee teoksessaan: jalkaväen kehittämistä kykeneväksi ainakin paremmin kuin ennen selviytymään omin voimin vastustajan puolustuselimistä, ennenkaikkea sen kk:eistä.

Ruotsissa on vuosina 1931 ja 1932 suoritettu mielenkiintoisia kokeiluja uudella tavalla järjestetyillä joukoilla. V. 1931 kokeilut koskivat vain jalkaväkipatl:n kokoonpanoa. Tästä asiasta on jo tehty selkoa Suomen Sotilasaikakauslehdessä (N:o 11/1931). Huomattavimpia muutoksia patl:n uudessa järjestelyssä oli se, että jv:n raskaita kaarituliaseita oli suuresti lisätty. V:n 1931

¹ Tuntuu siltä kuin kirjoittaja olisi syvyyttä laskiessaan liian vähällä sivuuttanut patl:n tarvitsemat muut kuin a.tarvikeajoneuvot. Joka tapauksessa on huomattava, että a.tarvikkeita ei kirjoittajan mukaan olisi taistelukuormastossa, vaan vain taisteluajoneuvoissa ja suurien yksikköjen ja yhtymien kolonnissa. Olisiko taistelukuormastoa lainkaan, se jää kirjan lukijalle epäselväksi.

molemmissa kokeilupataljoonissa oli 8 kpl. kranaatinheittäjiä, nimittäin toisessa patl:ssa 2 kpl. kullakin kiv. kompp:lla ja 2 kpl. patl:n kom:n välittömässä käytössä. Toisessa kokeilupatl:ssa oli krh.kompp., johon kuuluivat kaikki 8 krh:ää. Aivan samalla tavalla kuin eversti Sonderegger katsoo jalkaväen liikkuvuuden vaativan lisää hevosia ja kevyitä ajoneuvoja, aivan samalla tavalla myöskin Ruotsissa tultiin samaan tulokseen. V:n 1931 kokeiluissa olivat hevos- ja ajoneuvovahvuudet seuraavat:

Pataljoona	Mies- vahvuus	Hevos- vahvuus	4-pyöräisiä ajon.	2-pyöräisiä ajon.
Määrävahvuuksien mukainen patl.	1175	100	20	30
Toinen kokeilupatl. ...	1052	159	8	117
Toinen kokeilupatl. ...	1200	181	12	109

V. 1932 jatkettiin Ruotsissa edellisenä vuonna aloitettuja kokeiluja. Nyt ei enää tyydytty patl:n puitteisiin, vaan järjestettiin kokeiludivisioona (arméfördelning) ja kokeiluprikaateja, joissa kaikissa yhtymissä patl:n organisaatio oli samanlainen ja edellisen vuoden kokeilutuloksiin perustuva. Kokeilujen alkuvaiheessa oli toiminnassa kaksi prikaatia ja toisessa vaiheessa uusimallinen divisioona. Prikaatin ja divisioonan taistelujoukkojen kokoonpano oli seuraava:

K o k e i l u p r i k a a t i :

Kaksi jv.rykmenttiä à

— neljä patl:aa;

— jääkärikomppania;

— pioneerijoukkue;

Ylimääräinen jv. esikunta;

Tykistörykmentti: kolme pstoà à kolme ptria;

Rv.eskadroona.

K o k e i l u d i v i s i o o n a :

Kolme jv.rykmenttiä à

— kolme patl:aa;

— jääkärikomppania;

— pioneerijoukkue;

Tykistörykmentti: neljä pstoà à kolme ptria;
Rv.eskadroona.

Näiden yhtymien vahvuutta osoittaa seuraava taulukko:

Sotatoimiyksikkö	Henkilö- kuntaa yhteensä	Pat:ien lukum.	Taistelu- kiväärejä	Pk:eja	Kk:ejä	Krh:iä	Ptreita
Ruotsin nykyinen divisioona	22500	12	9600	576	72	24	10
Kokeiluprikaati ...	14000	8	4800	362	100	64	9
Kokeiludivisioona	16500	9	5400	423	114	72	12

Erityisen mielenkiintoista on tutustua patl:n uuteen kokoonpanoon, joka oli seuraava:

- esikunta;
- kolme kompp:aa, à
 - kolme joukk. à neljä taisteluryhmää à 1 + 12 ja pk.;
 - raskas joukk.
 - kk.puolijoukkue: 2 kk:iä;
 - krh.puolijoukkue: 2 krh:ää;
 - taistelukuormasto.
- raskas kompp., johon kuului:
 - kk.joukkue: kaksi puolijoukkuetta à 2 kk:iä.
 - raskas joukkue, johon kuului:
 - kk.puolijoukkue: 2 kk:iä;
 - krh.puolijoukkue: 2 krh:ää;
 - kiväärijoukkue, johon kuului:
 - kolme taisteluryhmää à 1 + 12 ja pk.
 - pioneeriryhmä 1 + 10.
 - taistelukuormasto;
- jääkärijoukkue, johon kuului:
 - neljä taisteluryhmää à 1 + 12 ja pk.
 - 2 kantohevosta säkkisatuloineen.

Patl:n kokoonpano oli siis verraten mutkikas. Patl:aan sisältyi yhteensä 43 pikakivääriä, 12 kk:iä, ja 8 krh:ää. Meillä vastaavat luvut ovat 24 pk:iä + 24 kp:ia, 12 kk:iä, 1 1/3 krh:ää. Kevyiden automaattiasien lukumäärän kannalta on Suomessa epäilemättä meikäläiseen maastoon paremmin soveltuva järjestely, kk:ien luku-

määrä on sama kuin Ruotsissa, vaikka aseiden porrastus on toinen, mutta krh:iien suhteen on Ruotsin uusi järjestely paljon edellä. Siinähan onkin Ruotsin kokeilujen pääasioita. Krh:iä oli sekä v. 1931:n että v. 1932:n kokeilupataljoonissa 8 kpl. kussakin. Sen sijaan jv. kanuunoita, joita v. 1931 oli 2 kpl. pataljoonaa kohti, ei v. 1932:n joukoissa esiintynyt. Hyökkäyksellistä toimintaa varten ne tuskin ovatkaan tarpeelliset pohjoismaisessa, suureksi osaksi peittoisessa maastossa, mutta epäselväksi jää, mitenkä v. 1932:n kokeilupataljoonat selviäisivät hyökkäysvaunujen torjunnassa, mihin juuri jv.kanuunat ovat omiaan.

V. 1932:n kokeilujoukoissa oli tavallisella »kiv»kompp:lla kullakin 2 kk:iä ja 2 krh:ää. Kk:iien alistamissuhteessa tunnusteltiin siis venäläisten viitoittamaa tietä. Krh:iien alistamista kompp:oilte, minkä vaihtoehdon rinnalla v. 1931 oli kokeiltu niiden keskittämistä pataljoonan kom:n käsiin krh.kompp:ksi, on pidetty edullisena, koska v. 1932 kullakin kompp:illa oli omat krh:nsä.

Koska v. 1932:n kokeilutuloksista ei vielä ole annettu Ruotsissa virallista selontekoa julkisuuteen ja koska eri lähteistä saatuihin tietoihin perustuva yksityiskohtainen selostus näistä kokeiluista julkaistaneen Suomen Sotilasaikakauslehdessä kesällä v. 1933,¹ ei tässä yhteydessä ole syytä syventyä niihin enemmän. Todettakoon vain, että Ruotsissa tutkitaan mahdollisuuksia saada jalkaväki hyökkäyskykyisemmäksi juuri erityisesti pohjoismaisessa maastossa lisäämällä huomattavasti sen raskasta aseistusta, ennenkaikkea kaarituliaseistusta. Raskaita aseita liitetään kompp:aan, jotta kiväärijalkaväki mahdollisimman vähillä järjestelyillä ja mahdollisimman nopeasti saisi tarvitsemaansa tulitukea. Samalla pyritään luomaan kevyempi, liikkuvampi kuormasto. Vahvempi raskas aseistus tekee jalkaväen riippumattommaksi tykistöstä, mikä seikka peittoisessa ja suureksi osaksi vaikeakulkuisessa maastossa merkitsee jalkaväen toimintakyvyn huomattavaa kasvamista.

Englannissakin, koneellisten joukkojen edelläkävijämaassa, on esitetty mielipiteitä jalkaväen hyökkäysvoiman lisäämisestä. Jalkaväelle olisi annettava enemmän kaarituliaseita. Kaikkein

¹ Mainittu selostus on julkaistu Suomen Sotilasaikakauslehden toukokuun numerossa v. 1933.

jyrkimpiä tämän suunnan kannattajia on everstiluutnantti Blacker, joka on ehdottanut,¹ että joukkueilta otettaisiin pois pk:t ja niiden sijaan annettaisiin kullekin joukkueelle 4 kiväärikranaattiampujaa, jotka pystyvät ampumaan kiväärikranaatteja 500 m:n päähän. Tämä edellyttää huomattavasti parempaa konstruktioita, kuin maailmansodanaikaisissa kiväärikranaattilaitteissa oli. Sellaisia konstruktioita on kuitenkin jo kokeiltu hyvällä menestyksellä. Joukkueella pitäisi olla mukanaan 60 kiväärikranaattia, siis 15 kpl. kiväärikranaattiampujaa kohti. Everstiluutnantti Blacker katsoo, että tästä uudistuksesta olisi huomattava hyöty. Ensinnäkin vapauduttaisiin suhteellisen vaikeasti hoidettavasta automaattiaseesta ja joukkue pystyisi entistä paremmin itse omin voimin murtamaan kk.pesäkkeiden vastarinnan tarvitsematta pyytää ja odottaa apua hyökkäysvaunuilta tai tykistöltä, taikka patl:n krh:iltä. Tykistön tuki tulee tavallisesti myöhään ja usein krh:tkin ovat sidottuja etulinjan jonkin muun osan tukemiseen juuri silloin, kun niiden tulta jollakin kohdalla kipeimmin tarvittaisiin. Vuoristossa ja metsässä tämä aseistuksen muutos olisi perin edullinen. Erittäinkin kuljetettaessa joukkoja lentokoneilla,² jolloin kranaatinheitäjien mukaan ottaminen tuottaa vaikeuksia, on tärkeätä, että joukoilla on kiväärikranaattiasistus, jolla ne saavat aikaan muuten tavallisesti puuttuvan kaaritulen.

Pk:ien poistaminen kylläkin vähentää jalkaväen puolustustehoa, mutta everstiluutnantti Blacker katsoo patl:n 16 kk:n takaavan riittävän tulivoiman puolustuksessa. Sitäpaitsi voitaisiin joukkueille antaa 2 konepistoolia kullekin. Nämä aseet osoittautuivat 19.kiinalaisessa armeijassa Tšapein (Šanghain esikaupunki) taisteluissa erittäin tehokkaiksi. Ne ovat lisäksi parempia hyökkäysaseita kuin pk:t, koska niiden luodeilla, jotka ovat verraten raskaita, on sangen kaareva rata, mikä sallii jossakin määrin ylimmunnankin.

Pk:ien korvaaminen kiväärikranaateilla ja konepistoleilla merkitsee sitäpaitsi joukkueen kannettavana olevan aseistus- ja a.tarvikemäärän painon huomattavaa pienentymistä.

¹ Army, Navy and Air Force Gazette 1. 9. 1932.

² Tässä ilmenee eräs jalkaväen toimintamuoto, joka toistaiseksi suuressa mittakaavassa on ominainen miltei yksinomaan Englannin armeijalle imperiumin laajoissa siirtomaissa.

Myöskin Ranskassa on havaittavissa sensuuntaisia mielipiteitä, että jalkaväen kaarituliaseistusta olisi lisättävä vaikkapa automaattisen laakatulen kustannuksella. Kaksi Ranskan siirtomaajoukkojen upseeria, majuri Cazeilles ja kapteeni Chavatte, joilla senegalilaisissa joukoissa palvelleina on ollut lukuisia tilaisuuksia suorittaa kokeiluja patl:n tulikannan toiminnasta mahdollisimman sodanmukaisissa oloissa, ovat esittäneet kokeilujensa tuloksina m. m. seuraavaa:¹ Pataljoonan nykyinen hyökkäykseen soveltuva aseistus on hyvin heikko. Tasaisessa maastossa ei kkk:ien tulta voi suunnata omien joukkojen eteen missään tapauksessa lähemmäs kuin 500 m:n päähän. Patl. (ranskalainen), jossa on 16 kkk:ia ja 36 pk:ia omaa suuren puolustuksellisen tulivoiman, mutta hyökkäyksen tukemiseen parhaimmin sopivaa aseistusta, s. o. kaarituliaseita, on vain hyvin vähän. Näitä aseita on annettava varsinkin patl:n komentajan käytettäväksi. Vähennettäköön kkk:ien lukumäärä puoleen, mutta annettakoon kullekin patl:lle 12 kranaatinheitinjää.

Käsiteltäessä englantilaisia ja amerikkalaisia mielipiteitä jalkaväen organisaatiosta esitetään ranskalaiselta taholta,² että sota on tarpeeksi osoittanut, etteivät tuliportaant automaattiasheet lähimainkaan aina pysty murtamaan edessä olevaa vastarintaa. Syitä siihen on useita: luotien laaka rata, lähellä vihollista olevien ampujien epätarkka tuli, tähytyksen vaikeus. Ei mikään korvaa kaarituliaseiden apua tällaisissa tilanteissa. Patl:n komentajalla pitää olla käytettävänä tarpeeksi paljon tehokkaita kaarituliaseita, mutta yhtä välttämätöntä on, että komppanialla, vieläpä joukkueellakin on näitä aseita, sellaisia, joilla voidaan ampua 500 m:n päähän. On huomattava, että joukkueet pääsevät epätasaisessa maastossa³ suojassa usein hyvin lähelle (syytä on ottaa huomioon käsitteiden suhteellisuus: »hyvin lähelle» voi sikäläisissä oloissa merkitä 300—400 m:n päähän!) vihollisen toimivia aseita ja voivat silloin omalla kaaritulellaan ratkaista taistelun odottamattomia pikkutilanteita tarvitsematta pyytää suurempien yksiköiden päälliköiden apua. On katsottava tarpeelliseksi, että jokaisella jalkaväkijoukkueella joukkueesta alkaen on oma kaarituliaseistuksensa.

¹ La Revue d'Infanterie 1. 4. 1932.

² La Revue d'Infanterie 1. 11. 1932.

³ Kirjoittaja pitää silmällä Länsi- ja Keski-Euroopan maastoa, jossa pintapeite vain harvoin tarjoaa suojaa ja jossa sen vuoksi maaston korkeussuhteet ovat hyvin tärkeät.

Venäjällä ollaan nykyisin armeijan koneellistamisen lumoissa. Aikakauslehdissä pohditaan tätä aihetta enemmän kuin mitään muuta. Missä määrin todellisuus edes lähimainkaan pystyy pysymään ajatusten rinnalla, on eri asia. Jalkaväen suhteen ollaan Venäjällä kaiken todennäköisyyden mukaan siirtymässä par'aikaa joukkueen uuteen organisaatioon. Venäläisen v. 1927 ilmestyneen ohjesäännön mukaan joukkueeseen kuului:

- kk.ryhmä: 1 + 5 ja yksi raskas kk.;
- pk.ryhmä: 1 + 4 ja yksi pk.;
- kolme kivääriryhmää à 1 + 8, miehistä oli yksi kivääriranaattiampuja.

Myöhemmin joukkueen raskas kk. on korvattu toisella pk:lla, joten joukkueeseen kuuluu:

- kaksi pk. ryhmää ja
- kolme kivääriryhmää.

Nyttemmin näyttää siltä kuin oltaisiin siirtymässä yhteisryhmän (taisteluryhmän) kannalle ja joukkueen muodostaisi:

- kaksi tai kolme taisteluryhmää à 1 + 12 ja yksi pk.;
- kivääriranaattiampujaryhmä.

Tämä organisaatiomuutos vahvistaa joukkueen kaaritulta. Aikaisemman järjestelyinkin ollessa voimassa otti joukkueenjohtaja ohjesäännön mukaan usein kivääriranaattiampujat pois ryhmistä ja muodosti heistä oman ryhmän, joka oli suoraan joukkueenjohtajan alainen, joten muutos ei itse asiassa ole mitenkään periaatteellinen. Nyt on vain otettu organisaatiossa huomioon tavallinen käytäntö, mutta samalla lienee kiv.kr.ampujain lukumäärää myös lisätty. Kuten huomataan, on sama kehitys, mikä esiintyy nykyisin miltei joka maassa, s. o. jalkaväen kaaritulen vahvistaminen, havaittavissa myöskin Venäjällä, vaikka siellä ajatukset ovatkin nykyisin organisaation suhteen suunnattuina pääasiallisesti armeijan koneellistamiseen.

Jalkaväen järjestelyn ollessa puheena ei voida sivuuttaa sitä periaatteellista muutosta, mikä on tapahtumassa saksalaisen kiväärijoukkueen kokoonpanossa. Kuten tunnettua, organisoivat ranskalaiset maailmansodan jälkeen joukkueensa sellaiseksi, että siihen kuuluu kolme taisteluryhmää à 1 + 12, joissa kussakin ryhmässä on pk.- ja kivääripuoliryhmä. Saksassa muodostettiin toisis-

taan erillisiä pk.- ja kivääriryhmiä. Joukkueeseen kuului tavallisesti sodan loppuvaiheissa ja sen jälkeen

— kaksi pk-ryhmää;

— kaksi tai kolme kiv.ryhmää.

Toistakymmentä vuotta on suoritettu kokeiluja, keskusteltu, väitelty ja paljon kirjoitettu näistä »ranskalaisista» ja »saksalaisista» ryhmistä. Useimmissa huomattavissa maissa on ollut käytännössä saksalainen tapa. Syyt ja vastasyyt, joita on esitetty toisen tai toisen järjestelyn puolustamiseksi tai vastustamiseksi ovat niin tuttuja, ettei ole aihetta niitä tässä selostaa. Nyt Saksa, samalla kun se ottaa käytäntöön uuden kevyemmän pk:n, siirtyy »ranskalaiselle» kannalle.¹ Saksalaisessa aikakauslehdissä kävi v. 1932:n aikana ankara mielipiteiden vaihto tästä kysymyksestä. Sitä on osaksi selostettu Suomen Sotilasaikakauslehden numerossa 12/1932 (sivuilla 764—768). Ranskassa katsotaan siirtymisen johtuvan pääasiallisesti siitä, että Saksa tahtoo yksinkertaistaa jalkaväen pienien yksiköiden taktiikkaa.² Asia asetetaan yhteyteen sen kanssa, että Saksa pyrkii varusteluihin nähden tasa-arvoiseksi muiden maiden rinnalle. Se koettaa tämän vuoksi päästä irti nykyisestä ammattiarmeijasta, joka tosin olisi selvinnyt miltei kuinka vaikeasta taktiikasta hyvänsä, ja siirtyä yleisen asevelvollisuuden nojaan rakentuvaan puolustuslaitokseen, jolloin taktillisten muotojen pitää olla yksinkertaisempia.

Samaan aikaan Saksassa harkitaan vakavasti muutaman kk:n liittämistä kuhunkin kiväärikomppaniaan. Tosiasiahan on, että melkein kaikissa taktillisissa tilanteissa kiv. komppanialle annetaan 2—4 kk:iä. Saksa on siis konekiväärien liittämisessä mahdollisesti siirtyvä venäläiselle kannalle, jota Ruotsissakin on kokeiltu. Selostaessaan näitä uusia saksalaisia ajatusvirtauksia asettuu Ranskan jalkaväen johdon lehti *La Revue d'Infanterie* kannattamaan patl:n kaikkien kk:ien vakainaista jakamista kiväärikomppanioille.³ Pataljoonaan pitäisi silloin kuulua neljä kompp:aa à kolme kiväärijoukkuetta ja yksi kk.joukkue. Tällainen patl. voisi lehden käsityksen mukaan toimia vapaammin ja vähemmän kaavamaisesti

¹ *La Revue d'Infanterie* 1. 5. 1932.

² *La Revue d'Infanterie* 1. 11. 1932.

³ 1. 11. 1932.

kuin nykyinen tarvitsematta silti pelätä voimansa nopeata ehtymistä.¹

Kuten kaikesta edellä selostetusta ilmenee, on nykyisin jalkaväen kehityksen yleisenä suuntana sen kaarituliaseistuksen lisääminen. Tämä väite vaatii kuitenkin varauksen. Amerikassa asia on päinvastainen. Samaan aikaan, kun Euroopassa pyritään antamaan patilille entistä enemmän jalkaväen raskaita aseita, liittämään niitä komppanioihinkin, samaan aikaan lisätään Amerikan Yhdysvalloissa pk:ien määrää ohjelman mukaan, joka on hyväksytty marraskuussa v. 1930.² 29. jv.rykmentti on saanut tehtäväkseen kokeilla, mitä muutoksia uusi järjestely aiheuttaa taktillisiin toimintatapoihin. Näihin kokeiluihin perustuen on amerikkalaisessa jalkaväen lehdessä, johon äsken viitattiin, julkaistu nimim. Sawdust'in (= sahajauho) kirjoitus, jossa kirjoittaja tekee ehdotuksen jalkaväen organisoimiseksi.³ Se on tavallaan yhtä originelli kuin kirjoittajan valitsema nimimerkkikin, mutta tämä ehdotus on saanut osakseen vakavaa huomiota muiden ulkomaiden sotilas-aikakauslehdissä.

Amerikkalainen kirjoittaja huomauttaa muodostuneen yleiseksi fraasiksi, että jalkaväen on omattava tulivoimaa, mutta sen on samalla oltava mahdollisimman liikuntakykyinen. Miten nämä vaatimukset voidaan täyttää? Ensiksikin tulivoiman pitää sopia mahdollisimman hyvin yhteen liikkuvuuden kanssa ja toiseksi tuli on saatava aikaan etulinjan hyväksi samalla hetkellä, kun sen tarvetta ilmenee. Siis jalkaväen yksikköjen pitää olla mahdollisimman kevyitä ja liikuntakykyisiä, mutta niiden on myös itse saatava aikaan voimakas tuli, koska tulituki taempaa on aina epävarma. On siis syytä koettaa keventää nykyistä jalkaväen aseistusta silti vähentämättä tulen tehoa ja keventää pataljoonaa, jotta sen liikuntakyky kasvaisi, mutta varottava vähentämästä sen tulivoimaa. Siksi on jalkaväen organisaation perustuttava pääasialli-

¹ Tämän arvelun perustana lienee vallitseva ranskalainen ajatustapa, että ennenkuin komppania päästetään avomaastossa etenemään, on järjestettävä patil:n tulikanta ampumavalmiiksi. Se luonnollisesti vie aikaa ja kablehtii komppanian vapautta. Tulikannan tuki katsotaan tietenkin edelleen välttämättömäksi, mutta jos kkt ovat komppanioilla, niin ne saadaan nopeammin aseisiin kompp:n tulikannaksi kiväärijalkaväen avustamista varten.

² Infantry Journal heinä—elokuu v. 1932.

³ Infantry Journal heinä—elokuu v. 1932.

sesti pk:eihin, joiden käyttäjinä ja patruunankantajina on vain ehdottomasti tarpeellinen miesmäärä, jotta aseita saataisiin mahtumaan jv.yksikköihin mahdollisimman paljon näiden yksikköjen silti kasvamatta miesmäärältään mahdolltomiksi. Toiselta puolen patl:aan pitää kuulua vain tällaisia kevyitä aseita, jotta se voi olla mahdollisimman liikuntakykyinen. Jalkaväen raskaat aseet (kk:t, krh:t, jv.kan:t) on liitettävä vasta rykmenttiin. Sen vuoksi organisaation pitäisi olla seuraavansuuntainen:

1. Organisaation perustana on kahden miehen kantama pk., johon liittyy välttämätön minimimäärä miehiä.
2. Joukkueeseen kuuluu tarpeen mukaan vaihteleva määrä edellisessä kohdassa mainittuja ryhmiä. Samoin tulee kompp:aan kuulua tarpeen mukainen ja siis vaihteleva määrä joukkueita.
3. Patl:aan kuuluu samoin vaihteleva määrä tällaisia komppanioita, mutta ei mitään hevosilla kuljetettavia, vaan vain kannettavia aseita.
4. Rykmenttiin kuuluu tarpeenmukainen määrä pataljoonia.
5. Jalkaväen raskaat aseet kuuluvat rykmenttiin kk.komppanioiksi tai jt.osastoiksi yhdistettyinä. Näitä komppanioita tai osastoja voi olla vaihteleva määrä rykmentissä aina tarpeesta riippuen.

Tämän ehdotuksen mukainen järjestely on jyrkässä ristiriidassa nykyisten organisaatioiden kanssa ja aivan päinvastainen, kuin mihin kehitys par'aikaa on Atlantin tällä puolella menossa. Amerikkalaisen kirjoittajan mukaan olisi liikkeen mahdollistava tuli saatava aikaan pääasiallisesti hyökkääjän etulinjasta laakautulta ampuvilla koneaseilla. Euroopassa kehitys kulkee kaaritulen vahvistamisen merkeissä. Esitettyä amerikkalaista mielipidettä on vastustettu Euroopan maissa varsinkin väittämällä sodan tarpeeksi selvästi osoittaneen, etteivät hyökkääjän etulinjan konetuliaseet voi laakalaukauksillaan saada aikaan tarpeellista tehoa puolustajan hyvin maastoutettuihin kk.pesäkkeisiin. Tämä huono teho johtuu, paitsi luotien laa'asta radasta, myöskin siitä, että hyökkääjän etulinja joutuu toimimaan vihollisen tulisuunnitelman mukaisessa tulivyöhykkeessä, jossa tähyttäminen ja tähtääminen on vaikeata. Näihin tosiasioihin katsotaan amerikkalaisen kirjoittajan ehdotuksen kaatuvan.

Lopuksi on vielä syytä mainita tunnetun englantilaisen sotilas-kirjailijan, sodan koneellistamisen esitaistelijan ja uivan hyökkäysvaunun keksijän, kapteeni Liddell-Hartin äskettäin ilmestynyt kirja »The Future of Infantry»¹. Kapteeni Liddell-Hart on aikaisemmin ollut suunnilleen samalla kannalla kuin hänen maanmiehensä kenraali Fuller, jonka ajatuksia koneellistettujen joukkojen käytöstä ja niiden ratkaisevasta merkityksestä esitettiin viime vuotisessa selostuksessa. Nyt on hänkin joutunut yleisen virtauksen mukana tarkastelemaan jalkaväen mahdollisuuksia saada sodan käynti taas liikkuvaksi. — Jotta jalkaväki tähän pystyisi, on sen organisaatiota ja aseistusta muutettava. Mihin suuntaan kapteeni Liddell-Hartin mielestä, se selviää seuraavasta.

Jalkaväkeä on oleva kahdenlaista: raskasta ja kevyttä. Raskas, eli tavallinen jalkaväki, on tarkoitettu vain puolustusta varten. Hyökkäys ilman suuria veriuhreria vaatii sellaista taitoa, mitä suurilla massoilla ei voi olla ja vaatii välineitä, joita ei voida kovin paljon hankkia. Puolustuksessa nykyaikaisilla aseilla varustettuna on raskaalla jalkaväellä suuri merkitys. Sen koulutusaika voi olla sangen lyhyt, esim. 6 kuukautta, vaikkapa lyhyempikin, ehkä vain 6 viikkoa, jos karsitaan sitä oppimäärää, mikä nykyisen jalkaväen on osattava. Silloin voidaan suurin osa miehistöstä opettaa tehtäviinsä vasta tarpeen vaatiessa, s. o. vaaran ollessa ilmeinen (ajatus-tavassa tuntuvat paikalliset olosuhteet: yleisen asevelvollisuuden puuttuminen ja Englannin merien suojaama asema, joka estää yht'äkkiset yllätykset maavoimilla!). Koko rauhanaikaisen armeijan on oltava hyökkäyksellistä, kevyttä jalkaväkeä. Millainen on oleva kevyt jalkaväki?

Kevyen jalkaväen aseistuksen täytyy olla kevyt. On syytä ottaa jalkaväen käsiaseissa käytäntöön pienempi kaliberi kuin nykyinen. Automaattikivääri ei ole niin tärkeä kuin kevyempi kivääri. Konetuliaseet ovat liian raskaita miesten kannettaviksi. Ne tekevät miehen kömpelöksi. Sen vuoksi on pk:t ja kk:t asetettava pieniin konevoimalla liikkuviin panssarivaunuihin, joista ne voivat ampua ja joihin mahtuu lisäksi tarpeellinen määrä ampumatarvikkeita. Silloin eivät konetuliaseet hidasta oman jalkaväen liikettä. Samoin on jalkaväkitykit asetettava pieniin panssarivaunuihin.

¹ London, Faber and Faber, 1932.

Poikkeustapauksissa, milloin maasto on kovin vaikeakulkuinen, voidaan automaattiseet ja jalkaväkitykit ottaa irti panssarivaunuista ja kuljettaa kantaen.

Kevyen jalkaväen varustuksen pitää myös olla kevyt. Miehet on vaatetettava ja varustettava niinkuin urheilijat, eikä säilytettävä heitä kuin kantohevosiä. Kantohevosillakaan ei yleensä kuljeteta suurempaa kuormaa kuin mikä on kolmannes eläimen omasta painosta, mutta maailmansodassa oli jalkaväkimiehen taakka usein $\frac{2}{3}$ ja nykyisinkin n. $\frac{1}{2}$ miehen omasta painosta. Miehen kannettavaksi on jätettävä korkeintaan 30 engl. naulaa (pound) s. o. 13,6 kg, muu osa tähänastisesta kantamuksesta on asetettava konevoimalla kulkeviin vaunuihin.

Nykyisessä moottoroituneessa maailmassa, jossa fordi on työntänyt tieltään hevosen, on marssiva sotamies jäte entisiltä ajoilta. Kevyen jalkaväen strateginen liikkuvuus on aikaansaataavissa autoilla, joihin pienet panssarivaunut voidaan kuormata. (Vrt. japanilaisten suorittamaa Jeholin maakunnan valtausta talvella v. 1933, mikä tapahtui pääasiallisesti autoilla).

Millainen on oleva kevyen jalkaväen organisaatio? Sen pitäisi olla suunnilleen seuraavantapainen. Pataljoonaan kuuluisi:

- esikunta.
- kevyt panssarivaunu- (tunnustelu-) komppania;¹
- koneellistettu tukikomppania;²
- moottoroitu reservikomppania.

Panssarivaunukomppania jakaantuisi kahteen joukkueeseen. Yhden vahvahkon reservikomppanian sijaan voitaisiin ajatella myöskin kahta heikompaa. Pataljoonan miesvahvuuden ei tarvitsisi nousta yli 400—500 miehen, sillä ratkaisevaa merkitystä ei ole mies-, vaan tulivoimalla. Pataljoonan tarkempi kokoonpano ilmenee seuraavasta:

¹ Vaunut esim. Baby Austin-tyyppiä.

² Vaunut esim. Carden-Loyd-tyyppiä.

Yksikkö	Upseereja	Allups. ja miehiä	Kevyitä panssarivaunuja, 2:n heugen	Moott. pyöriä	Panssaroituja kuljettimia	Kevyitä sarrakuljettimia	Kevyitä kuorma-autoja	Keskirask. kuorma-autoja	Autobusseja	Perävaunuja
Patl:n esikunta.										
Komentoryhmä	5	53	4	20	—	—	1	—	—	—
Talousryhmä	1	35	1	—	—	—	—	—	—	—
Kuljetusryhmä.....	1	21	1	—	2	1	1	5	2	5
Korjauspajaryhmä	1	19	2	—	—	—	—	—	—	—
Patl. esik. yhteensä	8	128	8	20	2	1	2	5	2	5
Kevyt panssarivaunukompp.										
Kompp:n esikunta	2	8	2	3	—	—	—	—	—	—
2 joukk:nkomentoryhmää à	1	3	2	—	—	—	—	—	—	—
Neljä ryhmää à	—	8	4	—	—	—	—	—	—	—
Joukkue yhteensä	1	35	18	—	—	—	—	—	—	—
Komppania yhteensä	4	78	38	3	—	—	—	—	—	—
Tukikomppania.										
Kompp:n esikunta	2	11	1	2	—	2	—	—	1	—
Kranaatinheitt. joukk. (4 krh:ää)	1	18	—	—	7	—	—	—	—	4
Kolme pk.joukk. à 8 pk. + 3 varalla	1	29	—	—	11	—	—	—	—	—
Komppania yhteensä	6	116	1	2	40	2	—	—	1	4
Moottoroitu reservikompp.										
Kompp. esikunta.....	2	8	1	2	—	1	—	—	—	—
Neljä joukkuetta à	1	35	—	—	—	—	—	—	1	—
Komppania yhteensä	6	148	1	2	—	1	—	—	4	—
Patl. yhteensä	24	470	48	27	42	5	5	5	7	9

Pataljoonaan kuului 192 kivääriä, 33 pkiä ja 4 krh:ää.

Syventymättä tarkemmin tällaisen jalkaväen taktiikkaan mainittakoon vain, että vihollisen tunnustelu suoritettaisiin kevyellä panssarivaunukomppanialla ja tukikomppanialla. Niiden yhteistoiminnalla, kevyen panssarivaunukomppanian miehistön tarpeen vaatiessa taistellessa jalan, on vihollisen vastarinnan vahvuus saatava selville. Reservikomppania on tarkoitettu nopeasti siir-

rettäväksi sinne, missä on saavutettavissa lupaavin menestys. Itsestään selvää on, että englantilainen kirjoittaja katsoo kevyen jalkaväen patl:n toimivan huomattavasti laajemmalla leveysalalla kuin »tavalliselle» pataljoonalle yleensä annetaan.

Taistelujain lukumäärä taistelukentällä on menettänyt paljon merkitystään, mutta yksityisen miehen taitavuus on entistä tärkeämpi. Hyvin koulutettu jalkaväki, joka osaa käyttää nopeasti hyväkseen erilaisia tilanteita, osaa ottaa hyödyn irti panssarivaunuistaan, osaa ripeästi edetä vähäisenkin tykistötulen, savun, sumun ja pimeyden suojassa, se pystyy ilman tykistön massakäyttöä ja ilman varsinaisia hyökkäysvaunuja murtamaan vihollisen kk.pesäkevyöhykkeet.

Kapteeni Liddell-Hartin kirjoitus osoittaa, että silläkin taholla, missä aikaisemmin katsottiin jalkaväen merkitys nykyaikaisessa sodassa sangen pieneksi verrattuna hyökkäysvaunumassoihin ja koneellistettuihin joukkoihin, on tapahtunut kehitystä mieliteissä. Jalkaväelle tahdotaan antaa sellaiset välineet ja sellainen organisaatio, että se itse pystyisi suorittamaan rintamanmurtoja. »Vanhan» suunnan kannattajat pyrkivät siihen kaaritulalta lisäämällä, »koneellinen» suunta muovaamalla jalkaväen enimmäkseen pienissä panssarivaunuissa liikkuvaksi ja kevyesti varustetuksi, jotta kullakin miehellä olisi hyvät mahdollisuudet selviytyä lähi-taisteluissa astuttuaan pois panssarivaunustaan. Mutta miljoonarmeijain koko jalkaväkeä ei tällaiseksi kevyeksi jalkaväeksi voi muodostaa. Sen vuoksi tämän suunnan mukaan on alunperin suurin osa jalkaväkeä muodostettava vain puolustukseen sopiviksi »asemadivisiooniksi» (Stellungsdvision) ja vain pieni osa varustettava »hyökkäysdivisiooniksi» (Angriffsdivision), jotka käsitteet maailmansota synnytti.

Kuten kaikesta edelläesitetystä ilmenee, on v. 1932:n aikana eri maissa vilkkaasti pohdittu kysymystä jalkaväen kehittämisestä entistä hyökkäyskykyisemmäksi. On havaittavissa kolme päävirtausta:

- kaaritulen lisääminen, vaikkapa automaattisen laakatulen kustannuksella;

- äärimmäisen vahvan automaattisen laakatulen kehittäminen hyökkäävän jalkaväen etulinjasta,
- jalkaväen moottoroiminen ja panssaroiminen sekä jalkamiehen kantamuksen keventäminen lähitaistelua varten.

Ensimmäinen suunta on nykyisin ehdottomasti vallitsevin. Toinen on esiintynyt aikaisemmin Euroopassa, mutta katsottu jo sivuutetuksi asteeksi, kunnes se elpyi Amerikassa. Kolmas on tyypillinen maalle, jossa ei ole yleistä asevelvollisuutta, vaan pie-nehkö ammattiarmeija, ja jonka asema on sellainen, ettei yht'äkki-nen, suurin voimin tapahtuva maahyökkäys sitä vastaan ole mah-dollinen.

Suomen olosuhteissa ei sodankäynnin jäykistyminen asema-sodaksi ole läheskään yhtä todennäköinen kuin suurien aukeiden maissa. Meidän maastossamme on aivan tavallinen nykyaikainen jalkaväki hyökkäiskykyinen metsäalueita käyttäen. Vaikkakaan siis Suomen olosuhteissa ei ole mitenkään pakko aivan erityisesti kehittää jalkaväkeä, jotta sodankäynti saataisiin liikkuvaksi, on kaaritulen lisäämispyrkimys meilläkin varteenotettava seikka aukeiden yli tapahtuvien hyökkäysten helpottamiseksi yleensäkin ja varsinkin talvella.
